

sturingsstrategieën of metacognitieve strategieën

je oriënteren op het luisteren

weten waarom je luistert
(luisterdoel bepalen)

weten wat je verwacht
op basis van de tekstsoort
(verhaal, instructie, gesprek, ...)

luisterbegrip bewaken

je voortdurend afvragen of je begrijpt
wat er gezegd wordt en
bepalen welke leesstrategie je daarbij kan helpen

herstelstrategieën inzetten
als je iets niet begrijpt

beoordelen

je een mening vormen over wat je hoort

Is dit wat ik verwacht had?
Helpt dit mij om mijn luisterdoel te bereiken?
Weet ik hier genoeg mee?
Welke waarde heeft dit voor mij?

eigenlijke luisterstrategieën

voorspellen

zowel in het begin als tijdens het luisteren nadenken over wat er zou kunnen volgen
op basis van wat je hoort en wat je ziet

vragen stellen

je tijdens het luisteren voortdurend allerlei dingen afvragen
op basis van wat je hoort en wat je ziet

visualiseren - zich er iets bij voorstellen

je letterlijk en figuurlijk een beeld vormen van wat je hoort en wat je ziet
(incl. je een situatie voorstellen of je inleven in de gevoelens)
of een schematische weergave maken van wat je hoort

verbindingen maken

tussen wat je hoort en wat je al kent (kennis & ervaringen) /
tussen verschillende dingen die je hoort / tussen wat je hoort en wat je ziet

afleiden

dingen te weten komen die niet letterlijk worden gezegd
op basis van andere dingen die wel worden gezegd of die je ziet

samenvatten

zowel tussendoor als op het einde de grote lijnen op een rijtje zetten /
hoofdzaken van bijzaken scheiden / 5,W-vragen en 1,H-vraag beantwoorden:
wie? wat? waar? wanneer? waarom? hoe?

herstel- strategieën

de betekenis van een woord uit de context afleiden

vragen om iets te herhalen

duidelijk maken dat je iets niet begrijpt

verbaal of non-verbaal
een signaal geven dat iets niet duidelijk is

vragen stellen
om verheldering te krijgen

parafraseren om begrip af te toetsen

een stukje van wat gezegd wordt
in je eigen woorden formuleren
en vragen of je
het juist begrepen hebt

hulp vragen